

Recesszióhoz alkalmazkodva

A GKI Gazdaságkutató Zrt.-nek az Erste Bank együttműködésével készült előrejelzése szerint miközben a magyar gazdaság teljesítménye idén 6,5% körüli mértékben esik, a külső egyensúly látványosan javul, a belső pedig megfelel a nemzetközi követelményeknek. A recesszió mélypontja a III. negyedévben várható, gyors kilábalás azonban sehol sem valószínű.

Az államháztartás egyensúlyi helyzete közel 350 milliárd forinttal lesz kedvezőtlenebb az eredetileg tervezettnél. Ez az európai módszertan szerint mintegy 3,8%-os hiányt jelent. A külső finanszírozási igény 2 milliárd euróra, a GDP 2,2%-ára csökken, amit az IMF-EU hitelkeret finanszíroz. (A külső finanszírozásban az első negyedévben - példátlan módon - aktívum alakult ki.)

A foglalkoztatási és bérfolyamatok fokozatosan alkalmazkodnak a recesszióhoz. Az elbocsátásokról nincs statisztika, de azok bizonyosan bőven 100 ezer feletti dolgozót érintettek, eleinte főleg a feldolgozóipari exportszektorokban, később a nagy és közepes szolgáltató cégeknél is. Egy részük külföldi volt (ők többségben hazamentek), további részük elhelyezkedett, illetve nyugdíjba ment. Végülis 2009 március-májusban a foglalkoztatottak száma csaknem 78 ezerrel volt kevesebb, mint egy éve. A munkanélküliségi ráta egyelőre 9,9%-on tetőzött, majd szezonális okokból 9,8%-ra csökkent (az egy évvel ezelőtti 7,7%-ról), de az év során még emelkedése várható. A mikro- és kisvállalkozásoknál szűrkülés következett be, a foglalkoztatás és a jövedelem terén egyaránt. A bruttó átlagkeresetek az I. negyedévben a versenyszektorban 4,8%-kal emelkedtek. A költségvetési szektor bérei januárban zuhantak (2008 januárjában ugyanis még a 13. havi fizetés felének a kifizetésére is sor került), de a februári-márciusi béркиáramlás már stagnálást jelez. Végeredményben a reálkereset 2,7%-kal csökkent az I. negyedévben. A lakosság mérsékli halasztható és/vagy hiteligenyes fogyasztását, így leginkább a tartós fogyasztási cikkek vásárlását. Ezért GDP-arányos nettó megtakarítási rátája emelkedik. 2009. I. negyedévében a hiteltörlesztés már meghaladta az új hitelfelvételt. A fogyasztási hitelfelvét 1/6-ára, a lakáscélú 1/3-ára esett vissza. Az első négy hónapban 6 ezer lakás kényszerértékesítésére került sor, de a hitellel rendelkezők óriási többsége vagy normálisan törleszt, vagy megállapodott az átütemezésről. A válság kitörésétől 2009. április végéig a lakosság kb. 600 milliárd forint vagyonesztést szenvedett el a tőzsdéi részvényeken és a befektetési jegyeken. Ez éves jövedelmének 6-7%-a.

2009 közepétől az áfa- és jövedéki adók emelésének hatására átmenetileg megugrik a fogyasztói árindex, év végére 7% körül lesz. Éves átlagban közel 5%-os drágulási ütem várható. A nemzetközi inflációs trendek inkább csak 2010 közepétől gyorsulnak. A jegybanki alapkamat magas szinten (9,5%) beragadt, az MNB megítélése szerint azonban a külső finanszírozhatóság júniusban még nem tett lehetővé csökkentést. A külső és belső egyensúly javulása nyomán a változó nemzetközi befektetői hangulatban ismét vonzóbb befektetési cél lehet Magyarország. Júliusban megkezdődhet az alapkamat mérséklése (az év végére 8,5%-ra). Ezzel párhuzamosan az állampapír-hozamok is csökkenni fognak, ami a forint erősödéséhez vezet. 2009 második felében 270-280 körüli, az I. félévinél kisebb ingadozású, tendenciájában enyhén erősödő, éves átlagban 285 forint körüli euró-árfolyam várható.

A GKI Gazdaságkutató Zrt. prognózisa a magyar nemzetgazdaság 2009. évi folyamatairól

	2006.	2007.	2008.	2009. jan- ápr.	2009 (előrejelzés)
1. A GDP volumenindexe (%)	104,1	101,2	100,6	93,6*	93,5
2. Az ipari termelés indexe (összehasonlító áron, %)	110,1	108,1	98,9	76,5	82,0
3. Nemzetgazdasági beruházások indexe (összehasonlító áron, %)	93,8	101,5	97,0	92,3*	92
4. Az építési-szerelési tevékenység indexe (összehasonlító áron, %)	98,4	85,9	94,9	94,3	95,0
5. A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	104,4	97,0	98,2	96,6	95,0
6. A kivitel változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	116,6	115,7	105,6	72,9	86
7. A behozatal változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	113,9	111,9	105,6	69,7	82,5
8. A külkereskedelmi mérleg egyenlege (milliárd euró)	-2,4	-0,1	-0,2	1,0	2,8
9. A folyó fizetési és tőkemérleg együttes egyenlege (milliárd euró)	-6,2	-5,4	-7,8	0,3	-2,0
10. Az euró átlagos árfolyama (forint)	264,3	251,3	251,2	290,0**	285
11. Az államháztartás hiánya (pénzforgalmi szemléletben, helyi önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	2034	1291	907,1	568,7***	1100
12. A bruttó átlagkereset indexe	108,1	108,2	107,5	100,1	102,4
13. Fogyasztói árindex	103,9	108,0	106,1	103,2***	105,0
14. Fogyasztói árindex az időszak végén (előző év azonos hónap = 100)	106,5	107,4	103,5	103,8***	106,8
15. Munkanélküliségi ráta az időszak végén (%)	7,5	7,7	8,0	9,8****	10,5

* 2009. I. negyedév

** 2009. I. félév

*** 2009. I-V. hó

**** 2009. III-V. hó

A tényadatok forrása: KSH, MNB, PM